

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, fél évre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy hónapra 1 ft. — Az esti kiadás külön küldésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., fél évre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy hónapra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASZATI LAP.

Pest, február 6.

(r. l.) A haza nagy halottja, báró Eötvös József közoktatási és kultuszminiszter temetésének részleteiről eddig már más forrásból értesült ön.

A beszentelés pillanatában ezrenként tödült a budapesti lakosság lerovni tisztelete utolsó adóját, s miután egy század része sem fért el a halottas ház helyiségeiben, az utózn foglalt állást tömegesen, de szótlanul, némán, mely fájdalommal keblében, és csak a szertartás végeztével, hosszu idő múlva oszlott szét.

Az eltakarítás egész csöndben s az országgyűlési küldöttség jelenlétében ma ment véghez Eresiben, hová a szomszédvidékek köznépe processióként vonult be ez alkalomra, utolsó „Isten hozzád”-ot mondani annak, a ki mig élt, annyit tőn érdekében.

A megboldogult özvegyét és családját, a legelső magyar ember, a király kereste fel első részvétnyilatkozatával, melyet ő felségének nem hadsegéde — mint némely lap állítja — hanem kabinet-i udvari tanácsos Pápay István nyújtott át. A királyt követték a helybeli hatóságok, intézetek, egyetemek, magánosok, s a mai nap már a vidékről, több megyétől, várostól, és egyébb testületektől hozott részvétnyilatkozatokat, melyek részint a miniszterelnök, részint magához a gyászoló családdhoz intézettek.

Midőn hajdan a francia király meghalt, e kiáltással tudatták a néppel:

„Le roi est mort, — vive le roi!”

(„A király meg halt, — éljen a király!”)

A ma eltakarított magyar miniszter helyét is bizonyára más fogja pótolni a kormány-tanácsban.

De hogy ki? azt kombinálni e perczben talán még senkinek sem jutott ideje, — s legkevésbé annak, kinek a megírult hely betöltése legtöbb gondot fog szerezni, — tudniillik a miniszterelnöknek.

Az első fájdalom sulya még most újat állja az eléle kombinációknak.

Van mit gondolni a multra, a roppant veszteségre, a mely a hazát érte, és talán bűn is volna az elhunyt emléke iránt, ha olyan hamar készen volnánk azzal: ki üljön helyére?

B. Eötvös József hiányát, azon polczon is, melyet elfoglalt, sokáig, sokáig fogjuk érezni, s meglehet, sőt valószínű, mikép az elhunyt iránti kegyeleten kívül e tudat szintén lenyűgözi azok nyelvét, a kik más ily alkalommal mindjárt azzal álltak elő: „kettőt is találunk helyette.”

Nálunk sok a politikus, de kevés a kormányférfi; ezt bevallhatjuk a nélkül, hogy általános szegénységi bizonyítványt kellene magunkról kiállítanunk, mert sok ideig hiányzott az iskola, a politikai közelet, melyben a kormányférfiak növekednek.

Adjá Isten, hogy az utókor gazdagabb legyen e tekintetben.

Egy mai német estilap következő neveket említi jelöltekül a kuluszministerségre: Bartal György, Som-sich Pál, gr. Zichy Ándor, Haynald Lajos, Zichy Antal, Horváth Mihály, b. Orczy Béla; de én azt jegyzem meg, hogy a főbb kombináció egészen alaptalan; nem azért, mintha lehetetlen volna, miszerint a főbbiek valamelyikére essék a választás, hanem, mert a keblek még sajognak a fájdalomtól, mely-lyel Eötvös József halála lesújtja, és mert e fájdalom még nem engedte komolyan szóba hozni azt: ki legyen a körünkől elköltözött nagy ember utódja?

T Á R C Z A.

A magyar mérnökegylet „Közlönye.”

(1870. IV.-ik évfolyam, 8—11. füzet.)

Felcímzett szakközlöny negyedik évfolyamának utolsó előtti füzetét felelősen kiadjuk. Vessünk egy futó pillantást tartalmuk lényegére, mert ez idő szerint létező magyar szaklapjaink közül e füzetek is bizonyára nem utolsó sorban érdemlik meg méltányló figyelmünket.

A közlemények során, most is mint mindig, első helyen az eredeti dolgozatok említendőek, melyek között sorszerint Techet Ignácznak egy értekezését találjuk ily cím alatt: „a többnyugponti tartók-
ra ható külerők azok nyugtani mozzanatainak meghatározása”, a XXXI-ik számú táblával. Tapasztalás által megvilágított elméleti fejtegetés, az ide vonatkozó általános és részletes képletek bevezetésével, szerzőnek e téren előnyösen ismert tollából, mely közlemény azonban nincs befejezve, s végével író vagy szerkesztő mag adós maradt nekünk. E cikket egy második elméleti kísérlet követi: „Jegyzetek a csatornázás köréből” felirattal, melyben Prestinszky Pál nem elégedett meg valamely építendő csatornának méreteit ismert képletek nyomán, a viszonyokhoz alkalmazva meghatározni, kiterjeszti figyelmét azon keresztiszelvény-növekedésre is, mely a kiasott földből állandólag készíthető töltések köze által nyerhető; igen kíváncsok levén ennek ismerete mindazon csatornáknál, melyek rendszeren csekély, tartós esőzések és hó-olvadáskor azonban tetemes víztömeg elvezetését kell hogy eszkö-

Korszerű-e az erdők felosztása az erdélyi részekben, különösen nálunk a Székelyföldön?

A Hargita alól, 1871. január 30.

II.

Emlékszem gyermekkoromban egy erdőfelosztási esetre, melyet soha sem tudtam elfeledni, s mely oly nagy benyomást tett reám, hogy azon idő óta az erdőfelosztás eszméjével soha sem tudtam kibékülni.

Volt ugyanis községünkben egy igazán gyönyörű erdő, a legszebb fiatalos, minőnél szebbet a képzelet sem teremthet. A fatunak nagy része innen tüzelt, a nélkül, hogy csak megis látszott volna. Mi történtek? Eszébe jut egyik okosnak, hogy azt bizony tán jó volna felosztani, hogy mehesse mindenki akkor erdőlni, a mikor éppen neki tetszik, s nem mikor azt mások megengedik. Tetszett az okos tanács, s bár a józanabb gondolkodásuak ellenszegültek, a nyers többség győzött, s a felosztás megtörtént, s alig egypár hét alatt a gyönyörű erdőnek se hire, se hamva nem volt. No de ha nem volt erdő, volt tűz quantum satis, és pedig nem csak „kuptor”-ban, hanem háta, „kedves uram”, és „édes oldalbordám” között is; mert hát jó ára levén a fának, nyomták be a városba, míg benne tartott, s levén pénz, volt pálinka is s így természetesen tűz is. De ez nem tarthatott soká s történt, hogy elfogyván kinek kinek saját erdeje, s így nem levén honnan tüzelni s mégis tüzelni kellett, oda nyultak, a hol kaptak, s míg a megelőző években az erdő-praevicancsok ismeretlenek voltak, most egyszerre legió lett azok száma, s alig telt el nap, melyen egyet-kettőt be nem csiptek volna, de hasztalan, mert ha mindenki minden fája mellé egy őrt nem állított, biztos lehetett, hogy erdejének jobb része reggelre elvándorol.

De ez nemcsak gyermekkoromban történt így. Így van ez ma is szóról szóra, betűről betűre. Csak közelebből történt, hogy nm. nemzeti Kadics-Bethlenfalva községe — szintén beleszerelmesedve az erdőfelosztás drágálatos eszméjébe, gyönyörű cseréjét felosztotta, mi történt? az, mi nálunk az erdőfelosztással közönségesen történni szokott; az, hogy a gyönyörű cseréből, mely azelőtt a sertések szárait hizalta, a falut meglegel és eszközféval ellátta, s az utazónak oly imposant látványt nyújtott, nem lesz semmi; maholnap a lombkoszorúta bérce helyett látni fogunk egy ijesztő kopár sziklatömeget.

Ugyan így történt közelebből nemes Szent-Lélek községében is. Itt is egyik okosnak eszébe jutott, hogy a bizony jó volna egytellen — de igazán gyönyörű erdejüket felosztani. Nos azután hát fel is osztották ökmek. Némelyik meg az nap neki ment s saját részét mindegy szálig kivágta, részét eladta, részét pedig tüzelni hazahordta, a nélkül, hogy legkevésbé gondoskodott volna új csemétéről. Más része még most igyekszik a kedvezményen élni. Van mindenfelé dinom-dánom. Egy fának az ára, mely egymagára 10—15 szekér fát ad 3—5 ft. Az erdő ugyan még nincs egészen kipusztítva,

zöljék. Az általa bevezetett képletek a felvetett kérdésre adnak feleletet, s a szükségesen forgó vízműtani elméletek között mindenesetre figyelmet érdemelnek. Egy harmadik közleményben Micskey Imre a „vízi rendtartás és vízjogi törvények természeti alapjait s főbb vonásait” ismerteti. Gyakorlati értékű, terjedelmes tanulmány, mely ezen nemzetgazdasági fontosságú s mind a közlekedésre, mind számos iparágak üzelmére nevezetesen befolyással bíró kérdés megoldására hasznos ujjmutatásokat nyújt, melyek annak idejében hazai törvényhozásunk ez ügyben messze már nem odázható feladatának biztosan és célszerűen lehető megoldásánál kellő tájékozásul szolgálhatnak. Ezen irodalmilag is elhanyagolt téren bizonyára méltánylandó kezdeményezés! Bielik Miksa közlésének foglalatját ezuttal „a gép-ipar haladása” cím alatt következő három tárgy képezi: a.) angol műhelyekben használt némely újabb-féle segédgépek és eszközök; b.) a vasúti kerékpárok abrancsainak megvizsgálása és javítása; c.) a Peet-féle vízvezetési csap; mindhárom a kitűnő szakember közvetlen tapasztalatai és észlelései nyomán, szóval és rajzzal kellőleg megvilágítva. Ezután Seefehlner J., „a városokban alkalmazott közúti vaspályák sinmetszeit” ismerteti, a használatban levő különböző alakokat kellő nagyságú lépték szerinti ábrákban előnkbe állítván a XXXV. táblán. III. részletességgel becsátokzik a célszerűségi szempont bírálatába, s elmondja a divó rendszerek előnyeit és hátrányait, melyek a lapos, vajt és domború síneknek igen sokféle és változatosak, míg végre ezen nálunk is évről évre több tért foglaló, azonban eredeti hazájában Amerikában leginkább elterjedt forgalmi eszköz feletti vizsgálódásai

de biztos kiállítás van reá, hogy ott, hol még az ősz-szel vadak tanyáztak, sasok fészkeltek, tavasszal a szél csak bús kórokat fog lengetni.

Hová fog ez vezetni, ha még sokáig így megy? maholnap az „erdők kies hazája” disztelen, kopár hegyek hazájává deválvalódik! maholnap a Mezőség siralmas sorsára jutunk.

Hallom, hogy Máréfalva nemes községe is megkivánta Szentlélek és Kadics-Bethlenfalvától a gyöngyöletet. No csak rajta! most vagy soha! Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tűzok. Majd, mikor kijozanodnak; majd, midőn az erdő és pénz is elfogy, midőn majd se pénz, se posztó nem leend, akkor majd meg fogják banni. Csak aztán késő ne legyen! Vajjon nem volna-e okosabb a mások kárán tanulni, s most az egyszer elengedni a magok kárán való okulást? Vagy hát olyan édes volna azon hozzánk nőtt saját kárunkon okulás, hogy azt semmiképen sem lehetne legalább most az egyszer elhagyni? Gondolkozzanak!

Zetelakáról is közelebből ilyen erdőfelosztási szél fudogált. Azonban én igazán, nyíltan és őszintén megvallom, hogy Zetelaka értelmes, okos előjáróságáról ily roppant esztelenséget nem bírok feltenni. No hiszem, több sem kellene. Egy pár évtized múlva nézhetnék a „Somlyó” pusztá hegyesit; szánhatnák a „Desággombja, Szőlő-hátja, Somosnyaka, Kegye és Kégető” sziklás oldalait, fűrészeit meg kiadhatnák árendába a csicsóiaknak, része meg felkötethetné az útíllapot. Isten őrizze meg Zetelakát ily csapástól! Am szorítsák az erdőlést szigorú korlátok közé, büntessék a kihágásokat a legszigorubbán, de ama rettenetes csapástól, hogy mindenki szabadon vágghassa erdejét, mentseik meg e jobb jövőre érdemes közönséget. Lengyelfalvi.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Feladott Pesten febr. 8. 12 óra — p. delben.

Érkezett Kolozsvárra febr. 8. 2 óra 20 p. délután.

Versailles. A német helyparancsnokságok oda utasítottak, hogy csak a párisi kormány által kiadott választási rendszabályok keresztülvitelét engedjék meg.

Az olasz sajtó elkeseredéssel szól a porosz békefeltételekről.

München. A versaillesi főhadiszállásról az itteni hadügyminiszternek jelentik, hogy Treskow tábornok legutóbbi relatioja szerint Belfort meghódítása a legnagyobb nehézségekkel van összekötve s egyáltalán nem jelölhető meg az időpont, hogy mikor fogja a vár magát megadni, vagy bevételni.

Lilleből jelentik: A poroszok a fegyverszünet daczára Abbevillet megszállották s hadi serezet vetettek ki.

Bukarest. A hir Leuchtenberg orosz cs. herczegnek román fejedelemmel emeltetéséről a lakosság által örömmel fogadtatik. Altitólag Károly hg. e

nyomán azon eredményre jut, hogy azon előnyök, melyekben a közönség a közúti pálya által részesül, oly jelentékenyek, hogy a közlekedés egy domború sinpárkerakását elháríthatja, ha azokat a Cullmann utasításai szerint helyezzük el, (T alakú vas talpfákon) s köztük az útpálynak gyengén homorú alakot adunk, mi által oly rendszert nyerünk, mely közli véleménye szerint valamennyi ismert rendszernél több előnyt egyesít magában.

Sok érdekel bir — s úgy hiszem nem csak reánk erdélyiekre nézve — „a szótanai nagy bemetszés és töltés rövid leírása, a magyar keleti vasútn.-vár ad-kolozsvári szakasza.” Nagy Jánosól a XXXI. és XXXVII-ik számú táblák kíséretében, melyek az egésznek fekvési rajzát, hosszszelvényeit, az aknák és tárnák keresztmetszeit és a töltés eszközésére szolgáló hid-állvány szerkezetét mutatják. Összintén megvallva: régóta várjuk e közleményt, mert magunk is úgy hisszük, hogy a szótanai vasúti munkálatok nem csak szokatlan mérvűek, hanem a fennforgott s némi részben tán még most is létező építési nehézségek tekintetében a nevezetesebbek közé sorozhatók. Annnyival inkább örülünk, hogy a legjobban értesült közli, mint vasútépítési felügyelő, összegyűjtött érdekes adatait közre ad azok számára, kik a szótanai munkálatokról műszaki szempontból is behatóbban kívánnának értesülni.

Az „ismertetések” rovatában: „Vízfűtés” Horváth Samu, „a bostoni Pelhám-hotel, tovább tolatása” Neg Béla, és „a vasútak vágányszélességéről” Erdeg Benedek által közölve, mind megannyi érdekes újdonságok, figyelemreméltó haladásai

Hirdetési díj: 6t hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. — **Hirdetések felvételnek:** Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Poston: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasensteint és Vogler-
utca 11. sz.) Oppellik Alajosnál (Woll-zeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyititéri cikkek:

sóra után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez, címzendők. — **Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.**

változásba beleegyezett s e tervet Orosz- és Poroszország támogatják.

Legújabb táviratok.

Bordeaux, febr. 6. Tegnap demonstratio volt. — A megyefőnök kinyilatkoztatta a küldöttségnek hogy a belügyminiszter hű a maga programjához: „Fegyverre, a választási urnákhoz!” O e pillanatban a hadi-tanácsban az a feletti tanácskozással foglalkozott: mily módon kelljen a fegyverszünetet legjobban felhasználni.

Berlin, febr. 6. A „Kr. Zig” megerősíti, hogy a Pontus konferentia — a tagok egyetértésével — minden lényegesebb pontot elintézt. Ugyanezen lap megczáfolja azon hirt, mintha az orosz czár a német császárnak mérsékletet ajánlott volna a béke megkötésénél.

Városi közügyek.

III.

(—r.—o.) Valóban neveltséges, ha arra gondolunk, hogy Kolozsvár városában, hol oly sok boros pince s annyi boráruló hely van, 3 — mond három szál ember ellen-örzi ezen fontos jövedelmi forrást. Lehetnek oly napok, melyeken 15—20 borász vagy korcsmáros kívánna pinczejében borával foglalatokodni, kivált szüret utáni napokban, a forrás idején. Szeretnők tudni, mit tesz akkor ez a három földi? Mert fizikai lehetlenség, hogy minde-nik pinczéjében jelen legyenek. Teljes lehetetlenség, hogy kötelességüket lelkiismeretesen teljesítsék. Mindenki tesz, kedve szerént, bevall akkora mennyiséget, mennyit éppen akar. Tehát a legszélesebb tér nyílik a visszaélésekre. Ha ily rendszer mellett teljes ellenőrzést akarunk elérni, legalább 15—20 évre kiküldött tisztviselőre volna szükség. Ez pedig oly tetemes összegbe kerülne a városnak, mely bizonyosan nem állana arányban a regaleból, s a fogyasztási adóból befolyó jövedelemmel. Innen van az, hogy a város a borregaleból oly hallatlan csekély összeg jövedelmet huz!

A fogyasztási adó kirovásánál mindig tekintettel kell lenni a polgárok vagyoni állapotára, és azok jövedelmének felhasználására s a fényűzési ügy élvezeti cikkek bevételeiről határozati községükre. Tehát oly cikkek, melyeket szegényebb néposztály fogyaszt, nem szabad akkora adóval terhelni, mint azokat, melyeket inkább a vagyonosabb osztálynak áll módjában élvezni. E szerint a fogyasztási adó megállapításánál nemcsak a mennyiségre, hanem a minőségre is tekintettel kell lenni. A borról levén szó, a fogyasztási adó kimérésénél, bármi módon szedések is fel az, különböző fokozatokat kell megállapítani s a szerint megadóztatni, még pedig úgy, hogy a közönséges asztali bor kevésbé legyen terhelve, mint a csemege borok, aszubbok, stb. Mert a ki ez utóbbiakat fogyasztja, az bizonyára kedvezőbb anyagi viszony közt él, mint a ki közönséges, gyengébb minőségű bort iszik. De az eladott árucikkből bevett haszon-al is arányban kell hogy legyen a fogyasztási adó, és így helytelen intézkedés az, midőn a specialis borokat aként adóztatják, mint az 1 ft 20 kros zilahi szőlő-nedvet.

A mostani rendszer által feleltetve van a szegényebb néposztály, mely képtelen a magasra szabott fogyasztási adót ép oly mérvben fizetni, mint fizeti a vagyonosabb osztály a jobb minőségű borokért. Mig ellen-kezőleg, ha kellő árszabályzat létezne, melynek alapiját a borok minősége képezné, akkor a szegényebb osztály illetéke, mit a közönséges bor után fizetne, tetemesen alább szállana.

mozzanatok, a technika legújabb vívmányai köréből, melyeknek folyton figyelemmel kísérése, gondos megválasztása a m. mér.-egylet közlönyének, illetőleg szerkesztőjének nem legcsekélyebb érdeme. Mindeniknek foglalatjára — bármily vázlatos rövidséggel — kiterjeszkedni sem helyünk, sem időnk!

Épen csak névszerint érinthetjük a „vegyes” rovatnak adatgazdag, változatos sorozatát is, mely kifogyhatlan bővséggel nyújtja nekünk minden hóban a hasznos tudni valók, érdekes újdonságok tárházát, köztünk azonban ezuttal egy megdöbbentő gyászkeretes jelentés tünik legelsőbben szemünkbe, melyben Ney Béla a meghatottság ösztöne hangján cseteli azon veszteséget, mely minket 1870-ik évi október 21-én a lángeszű, teremő jelkü, nagy reményekre jogosító fiatal magyar építész Schulcz Ferencnek halálával ért!

„Az egylet tárgyalásai” közzé rejtve találjuk Rath Péter jókor terjedelmű értekezését a második rendű vasútak nagy fontosságú kérdéséről, mely egyik tavalyi egyetemes szakülésben volt felolvasva, s mely ugyanakkor alkalmul szolgált egy igen tanulságos és élénk eszmecserére a jelen volt egyleti tagok közt s csak köszönettel tartozhatunk a szerkesztőségnek, hogy gyorsírói jegyzetnek nyomán azt egész terjedelmében közreadni sietett. E legújabbán sokat vitatott kérdés a vágányszélességet, a sínek méreteit, súlyát illetőleg nem nyert ugyan itt is végmegoldást, de bizonyára az ügynek csak hasznára válik, ha az mentől több oldalról lesz megvilágítva s mentől több tapasztalati adatot birunk annak tisztázására.

Mire e sorok világot látnak, az 1870-ik évfolyam utolsó füzeté is kezeink közt lesz.

Mindezekre nem volt tekintettel a közönség. És, bárha meggyőződhetett oly hosszas idő óta, hogy a mostani kezelés roppant káros és hiányos, mindaddig nem látjuk nyomait valamely talpraesett intézkedésnek, hanem a legközelebbi képvis. testületi ülésen is elhatározott, hogy a város nem tér el az eddigi kezelési módjától. Olybá tűnt ezen határozat, mintha azt mondták volna ki, hogy nincs szüksége városunknak nagyobb jövedelemre mint a mekkorát eddig húzott. Pedig majd ha eljön az év vége, a budgettárgyalás, akkor hallunk megint „önzéstelen“, „öszinte“ kifakadásokat: „Használjunk fel minden jövedelmi forrást! Ne engedjük parlagon heverni a tökéket! Értékesítsük a bort, a szeszt! Pénzt és mindennekeftett pénzt, mert a városnak kiadásai vannak!“ Midőn pedig teltre kerül a dolog, újból benne vagyunk a régi kerékvágásban.

De, ne engedjük magunkat szenvedély által elragadtatni. Ervekre van szükség.

A mint már említettük, a város jelenleg keblileg kezeli a bor-regalét és kincstári jövedéket.

Véleményünk határozottan az: hogy a kincstári jövedék kezelésével a város teljesen felhagyhatna. Ezt már egyszer egyik a dolgok mélyére ható v. képviselő is említette, még pedig érvekkel támogatta indítványát. A fogyasztási adót kezelje a kincstár, úgy, a mint legjobbnak, legcélszerűbbnek látja. Ez által tüstént egyszerűsítve volna a kérdés, hogy: miként kelljen a lehető legnagyobb jövedelmet huzni a korcsmárlási jogból?

Avagy, ha a közönség, jövőre jövedelmét reméli a fogyasztási adó kezeléséből is, a regalét egyesítve bizza azt arra, ki a regalét veszi haszonbérbe. Utóbbi mindenesetre a legtöbbet ígérőnek volna átadandó. Az illeték pedig a vámsorompónál beszedendő.

Azon aggályok, melyeket H. úr a vámolás ellen felhozott, semmi alappal se bírnak.

Nem áll, hogy a fogyasztási adót a termelő fizetné meg azért, mert az eladón veszik fel. Ezt csak szakavatlan mondhatja, más nem. Az igaz, hogy ez eljárás egyszerűsítése tekintetéből nem a vásárló maga fizeti ki az adóilletéket a vámsorompónál; hanem az egyre megy, mert a kereskedő, az eladás alkalmával minden veder után az előre kiírzett összeget fölveszi a vevőn, tehát annyival drágábban adja árucikkét. A kinek borra van szüksége, szívesen meg fogja fizetni ezen többletet, mert meg lesz általa mentve pingéje az örökös zaklatástól, minek most van kitéve, és mégis, voltaképp olcsóbban jutott a borhoz, mint jut most, mert az esetre bizonytal nem kellend annyit fizetnie különböző rovatok czimén, mint most. Nem pedig azért, mert, mint már előbb is említők, senki se rázhatja le a magáról a terhet, a kisebb részletekből is nagyobb összeg gyűlne be, mint begyűl most, midőn annyi alkalom nyílik a város és kincstár megkárosítására. E szerint, nem hogy apadna a kereslet, hanem éppen növekedne, s borkereskedésünk élénkülne. A városi szőlők termését vámmentessé lehetne tenni; így a szőlőművelés, mely néhány év óta nálunk pang, virágzásnak indulna.

A mi H. úrnak többi ellenvetéseit illeti, azok nagyrészt nem bírnak fontossággal, míg másfelől azt is be kell vallanunk, hogy nincs rendszabály, melynek ne volnának árnyoldalai; azt kell tehát választanunk, melynél az előnyök felülmúlják amazokat. A jövedékeknek

vámsorompoknál leendő beszedése legcélszerűbbnek bizonyulván be, ezt kell választani, mert bizonyára jobb eredményre fog vezetni, mint a mostani eljárás.

Mi csak a vezérrelvekket foglalkoztunk e helyen, a végleges megállapodásig még szükséges leend e tárgyat több oldalról megvitatni; azért ismételve felhívjuk e tárgyra az illetők figyelmét és óhajtjuk, vajha e reform-eszme minél tágasb körben, minél mélyebb gyökeret verne, s jövőre a mostani, káros keblbi kezelés helyett a haszonbérbeadás jutna érvényre, ez általunk jelzett módzatok szerint.

Nagy-Bacson, febr. 3. 1871.

Tisztelt szerkesztő ur! Becses lapja hasábjain a következő sorok közzétételére teljes tisztelettel kérem fel. Mult év augusztus hava 6-án alólrít egy dalestélylyel összekötött táncvizigalmat rendeztem egy felállítandó „Olvasó-kör“ alapjára, a melyen nem kis meglepetésemre — bár a mezei munkák halmozva valának — nemcsak közönségünkől, de közeli szomszéd falvainkól is igen szép szám pártolá a szent ügyet; s összhangzatos egyetértésben töltők el a nyári vig éjszakát. Czelóm sikerült; mert bár a táncvizigalomból bejött tiszta jövedelem csakélynk mondható (10 fnt 38 kr.), de akadtam az ügyet pártoló egyénekre, kik között első helyen áll helybeli birtokos t. cz. Sigmond Béliám; kikkel karöltve oda vivők ügyünket, hogy a czélbavett „Olvasó-kör“ szabályokat alkotva, megalakult, választott magának előljárókat s ma már rendes olvasó terme s néhány lap mellett 150 darab jeles könyvvel rendelkezik a nagy-baczoni „Olvasó-kör.“

A kör elnöke tek Zakariás András, igazgató t. cz. Sigmond Béliám, pénztárnok t. cz. Nagy Ferencz, jegyző és könyvtárnok alólrít.

Nem mulaszthatom el megemliteni még azt, hogy jelen év január hava 22-én igazgató t. cz. Sigmond Béliám elnöklete alatt az „Olvasó kör“ gyűlést tartott egy a kör alapja gyarapítására tartandó táncvizigalmi estély rendezése végett, mi ugyancsak az említett hó 29-én számos jelenlevőkkel, különösen a baróthi alakuló olvasó egylet tagjaival méltányoltatt, mely egyletnek elnöke tek. Benedek Sándor ur meleg szavakban üdvözlé „Olvasó kör“-ünk összes tagjait, s kívánt előhaladást a szomszédos olvasó köröknek.

Adja is az ég, hogy a még most fiatal körök idővel s mi előbb nagygyá nőhessék ki magokat, melyeknek üdvös hatásuk terjedjen kicsinyektől a nagyokig, hogy megértve székely testvéreink az ügy fontosságát, minél többen lépjenek nyomunkba, hogy így hamarabb juthassunk el az értelmesség magaslatára.

Józsa Mihály, s. k.

leánytanító s az olvasó kör jegyzője.

Legujabb.

Zürich, febr. 5. St.-claudi tudósítások jelentik, hogy Garibalditk csapataival Autun-on át Charlesbe érkezett, honnan utját déli irányban Villefranche felé háborítlanul folytatá. — A Chateaux-faix melletti ütközetben a francia utócsapatok 300 porosz, számos szerkocsit elfogtak. Ez alkalommal a porosz csapatparancsnok elesett.

UJDONSÁGOK.

Előfizetési föltételek 1871-re:

11 hónapra	1871. febr. — dec.	9 ft. 20 kr. o. é.
Félévre	„ febr. jul.	5 „ 50 „ „
5 hónapra	„ febr. — jun.	4 „ 60 „ „
Évnegyedre	„ febr. — apr.	3 „ — „ „
2 hónapra	„ febr. — máj.	2 „ — „ „
Egy hóra	„ február	1 „ — „ „

→ Br. Eötvös József most elhunyt valás- és közoktatásügyér, felejtethetlen emlékü hazafi és tudós halála alkalmából e hó 8-án d. e. 10 órakor a kegyesrendiek egyházában gyászmise volt. Apát-plebanos Lönhardt Ferencz ő miltósága végezte a gyászszerartást illő segédlettel. Jelenvoltak: a királybiztosság, gr. Péchy Manó ő nagymiltósága vezetése alatt, a Kolozsvárt székeli hivatalok, a városi tanács és törvényszék, valamennyi tanári kar és más kozintézetek képviselői, a sorhad és honvédség tisztí kara s a polgárság nagy tömege, melyben a társadalom minden osztálya képviselve volt. Az oltár előtti nagyszerű ravatal emelkedett föl, számos gyertyával környezve, körötte pedig diszmagyarba öltözött ifjak álltak őrt. A kegyelet által összehozott nép mélyen megilletődve állta körül a nemzet nagy halottjának ravatalát, átérzve: mit vesztett a haza, így adott Kolozsvár is méltó kifejezést a gyásznak, melyet ma az egész ország hordoz.

— A király február 5-en este utazott Bécsbe kíséretével.

— Az osztrák delegatio febr. 6-kán este 7 órakor tartá utolsó ülését. Ezen ülésen a magyar delegatio üzenetét tárgyalatván, elfogadtattak. Továbbá olvasatott az 1871-ik évi budgettörvény, mely szerint a f. évre a közös költségek rendes és rendkívüli sügysége 110 millióra rug. Beust gr. rövid bucsübeszédet tartott, jelentvén hogy Ő Felsége a szentesítést e törvényre nézve megadta. Végül Hopfen elnök tartott zárbeszédet, mire az az napi jegyökönyv hitelesítése után az ülés 3/9 órakor elszült.

— Beust grófnak hír szerint sikerült volna a romániai viszonyokat illetőleg a párisi szerződést aláírt hatalmak közt oly egyességet létrehozni, mely szerint a status quo Romániában biztosítatnék.

— A kolozsv. m. k. jogakadémia ifjusága a felállítandó „jogász segély-egylet“ javára f. év február 14-én a városi vigadó teremben zártkörű táncvizigalmat rendez.

— A helybeli zene-conservatorium ideiglenes igazgatósága tudatja a t. cz. közönséggel, hogy — kiterjesztetvén f. é. február 1-seje óta a zenetanítás különböző hangszerekre — az eddigi kizárólagos hegedűtanításon kívül, gordonka (Violoncello), fuvala, clarinett, oboe, vadászkürt (Corno), trombita és harsány (Posann) hangszereken is adatik a rendes tanórákban oktatás. A tandíj, az id. választmány további intézkedéseig negyedévre 2 ft 40 kr., mely vagyontalanoknak, vagy valamely kevésbé kedvelt hangszerre vállalkozóknak az id. választmány által elengedhető. A résztvenni kívánók legyenek szívesek mielőbb a zene-conservato-

rium helyiségében (Lyceum) naponta d. u. 4—7 óráig jelentkezni.

* A b. Bánffy Albertnél történt tolvajságra vonatkozólag, melyről lapunkban is szóltunk annak idejében, hiteles forrás után irhatjuk, hogy a tettet elkövető lakatos segéd ellen, a városi törvényszéknél már keresztültvitetett a nyomozat, azonban, minthogy más vád nem terhelte, mint egy ezüst gyertyatartó ellopása, melynek értéke 25 forintnál kevesebb, s egyéb körülmény szintén nem forgott fenn, mi által ténye bűnné lett volna minősíthető, ez ügyet a rendőrséghez, mint illetékes hatósághoz tette át törvényszékünk, hogy ott a bűnösre tolvajság kihágásért hozzanak ítéletet.

→ A Holländer keddi gyermekbálja, mint előre látható volt, az idén se közelíti meg a Swatekféle kedélyes táncestélyeket. Volt okak a kisdedeknek megint sohajtra emlékezni vissza a csak most elhunyt derék tánczmeisterre. Vajjon ki fogja helyét pótolni?

— A kolozsvári takarékpénztár 1871. jan. havi üzlet forgalma. Bevétel: 336 betét után 89286 fnt. 69 kr., visszafizetett váltók 45570 fnt., visszafizetett előlegek 10150 fnt., befizetett kamatok 1256 fnt. 76 kr., illetékek 383 fnt. 17 kr., házbér 9 fnt., Értékpapírok 16947 fnt. 97 kr., Értékpapírok kamatai 3555 fnt. 26 kr., m. állam pénztári jegyekért a m. általános hitelbank letéti számlája 1100 fnt., állam illeték előlegek után 20 fnt. 45 kr., összesen: 168279 fnt. 30 kr., pénztári maradvány december 31-én 78887 fnt. 16 kr. 247166 fnt. 46 kr. Kiadás: visszafizetett betétek s tökéstet kamatok 104 té elben 50140 fnt. 47 kr., kifizetett betéti folyó kamatok 8 fnt. 73 kr., lezámitott váltókra 48090 fnt., előlegek érték papirokra 6905 fnt., kezelési költségekre 10 fnt., tisztífizetsékre 141 fnt. 66 kr., megjelenési tiszteletdí akra 40 fnt., bécsi bankháznak 41882 fnt., értékpapírokra 10857 fnt. 50 kr., értékpapírok kamataira 50 fnt. 38 kr., m. állam pénztári jegyekért a m. á hitelbank letéti számlájára 1100 fnt., állam illeték előlegek után 20 fnt. 35 kr., összesen: 159246 fnt. 09 krt., pénztári maradvány január 31-én 87920 fnt. 37 kr., összesen: 247166 fnt. 46 kr.

— (Necrolog.) János Mária özv. id. Gálly Mihályné, mint édes anyja, Osváth Amália özv. Gálly Sándorné, gyermekei: Nella, férjezett Nagy Lajosné férjével s gyermekeivel, — Zsuzsanna, férjével Lehmann Roberttel, — Juliánna, Ilonka, Róza, Gábor és Kálmán; az elhunytak testvérei: Mária, férjével Kovács Imrével és gyermekeivel, — Rozália férjével Gálly Ferenczcel, a martyrként elvérzett néhai ifj. Gálly Mihálynak özvegye: Berezcki Károlina, gyermekei: Katalin férjezett Sándor Mózesné, Klára férjezett Pálly Sándorné, Mária férjezett Benedek Károlyné maguk, családjuk és hozzátartozó rokonaik nevében mély fájdalommal jelentik, hogy a jó fiú, szerető férj, felelhetlen édes atya és nagyatya, testvér és nagybátyja id. Gálly Sándor Demeterfalván folyó év és hó 3-án reggeli 4 órakor, élete 61-ik, boldog házassága 32-ik évében tüdő-szélhűdés következtében jobb életre szenderült. Benne a szerető család támaszát, a haza hön szerető fiát, az irodalom és népköltészet fáradhatlan közreműködő tagját, embertársai a jóbarátot ns. Udvarhelyszék egy a közügyért buzgó tisztviselőjét és egyik kerületi alkirálybíráját, a sz.-kereszturi unitárius közéletanoda egyik felügyelő gondnokát veszítette. Hült tetemei folyó hó 6-án reggeli 11 órakor az unitárius egyházi szertartás után, Demeterfalva község temetőjében fognak örök ayagalomra letétni. Béke poraira! Demeterfalva, 1871. február 3-kán.

Nemzeti színház. Csütörtökön, február hó 9-én „Plumet nagybácsi öröksége.“ Vigjáték 4 felv.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Beküldetett.

Mióta a pápa ő szentsége a delieat Revalescière du Barry használása következtében szerencsésen meggyógyult, s annak hatását orvosok és kórházak elismerték, senki sem fogja többé e becses gyógytápszer gyógyerejét kétségbe vonni, s következő betegségeket említünk meg, melyeket a gyógyszer és költség nélkül gyógyít: gyomorideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhártya-, lélegzés-, húgyholyag- és vesebajok, gümő, aszkor, mellszorulás, köhögés, emésztéshiány, dugulás, gyomor-sík, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízkór, hid-gláz,

Hivatalos.

Sz. 116 2—3 (42)

Hirdetmény.

A magyar bányatörvény leendő szerkesztésére vonatkozólag az 1869-ik évi februárius 27-én a kir. bányakapitányság székhelyén tartott bányászati gyűlés alkal-mával, a nagyobb választmányban közreműködés végett megválasztott egyik képviselő elhalalozása folytán, — a földmívelés- ipar és kereskedelmi minister úr ő nagymiltósága idei januárius hó 1-től 25823 m. évi szám alatt kelt kibocsátvánnyal egy más bányászati képviselő választását kegyesen elrendelni méloztatott

Mihezképest a Zaránd, — Hunyad, — Torda, — Kolós, — Belső-Szolnok- és Felső-Fehérvármegyékben, ugyszintén (Abrud-bánya Verespatak kivételével) Alsó-Fehérvármegyében, továbbá Csik-Háromszék- és Udvarhelyszékekben, végre: Besztercze, — Fogaras, — Brassó- és Naszódvidékekben létező minden bányaműtársulatok és társaságok, ezennel felszólittatnak, miszerint kebelökből egy egy felhatalmazottat válasszanak, kik azután a felhatalmazási bizonylattal ellátva, az 1871-ik évi aprilis hó 15-én Zalathnán, a kir. bányakapitányság hivatali épületében tartandó közgyűlésre, a hiányzó képviselő megválasztása végett megjelenni szíveskedjenek.

A m. kir. bányakapitányságtól. Zalathnán, 1871-ik évi jan. hó 27.

szédülés, vértolulás, fulguzás, émelység és hányás még terhesség alatt is, hülyeség, buskomorság, soványodás, csúsz, köszvény, sárgaság. Kivonat 72.000 elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszernek ellentáltak. : Elismervény Sz. 71.811.

Crosne, Seinez, és Oise, Frankhon, 24. már. 1868. Richy adószedő ur száraznyavalyában fekvűt halálos ágyán s már az utolsó kenetet is fölvette, mert a legelső orvosok is csak néhány napi étellel bíztatták. Én tanácsolám neki, hogy kísértse meg a Revalescière du Barry-t, s ennek a legszerencsésebb sikere lett, ugy hogy a beteg kevés hét után ismét dolgainak láthatott s magát

tökéletesen meggyógyultnak érzé. Miután önnék Revalescière-jétől magam is annyi jót élveztem, szívesen aláírom e bizonyítványt St. Lambert testvér.

Táplálóból levén a húsnál, a Revalescière felnötteknél és gyermeknél 50-szer behozza árát gyógyszerekkel szemben,

1/2 fontos bádóg szelenczékben 1 ft. 50 kr. 1 1/2. 2 ft. 50 kr. 2 1/2. 4 ft. 50 kr., 5 1/2. 10 ft. —. Revalescière csokoláde poralakban és táblákban:

12 csészére 1 ft. 50 kr. 24 csészére 2 fnt. 50 kr. 48 csészére 4 ft. 50 kr.

Sz. 2516—1870 v. t. 2—3 (46)

Pályázat.

Fogaras városában egy 200 o. é. fnt. évi készpénz fizetéssel a majorsági pénztárból és a városi zenekar szerzeményeinek egy a tagok arányának megfelelő részlet élvezetével öszveköttöt karmesteri államásra ezennel pályázat nyittatik.

Nem hivatalos.

Ajánljuk mindenkinek

GROSS es HELL. g ógyászati ta ároknak B-ésben es kir. szab.

China-glicerín hajkenőcsét.

Nyolcz — tiznap használata után e hajkenőcsnek a haj kihullása és a hajkorpa-képződés teljesen meg fog szűnni, s további használás után a fejbőr megtisztul, meg erősöbül, s a haj új és dús utánnövése élénkül. Folytonos használat mellett örökre megszűnik a hajkihullás.

Egy nagy tégely ára 1 ft 50 kr o. é. egy kissebbé 80 kr o. é. NB. Minden tégelyhez egy gyógyászati búvárkodás alapján szerkesztett rópirát van mellékelve: „Ueber das Wachstum und Pflege der Haare.“ (A haj nevelése és ápolásáról) czim alatt. Üres tégelyek minden raktárban, a nagyok 10 kr-ával, a kissebbek 5 kr-ával visszavetnek.

RAKTARAK VANNAK:

Bécsben: Spitzmüller K. gyógyszerésznél, hohen Markt. — Weis J. gyógyszerésznél, Tuchlauben. — Moll A. gyógyszerésznél, Tuchlauben. — Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszerésznél. — Zágrábban: Dr. Schams gyógyszerésznél, kaplatanter — Aradon: Schwellegreber J.-nál. — Pesten: Török József, Kertész és Eisner divatúru raktárában. — Pozsonyban: Vavrecka gyógyszerésznél. Körműczbányán: Krieser Herman kereskedőnél.

Karvazy Gyula

KOLOZSVÁRTT

főtéren levő csemege üzletében

kaphatók:

Pástétom	1 kis doboz	4 fr.—kr.	Francia kajszi baraczk	1 ft. 2 fr. 80 kr.
„	1 nagy „	9 „—„	„ Renglót	„ 2 „ 80 „
Strachino	1 font	— 96 „	„ cseresnye	„ 2 „ 80 „
„ (hester)	„	1 „ 60 „	Legfinomabb befőtték	1 üveg
Eidami	„	— 96 „	55. 60 kr és	1 „ 20 „
Neufchatel	1 darab	— 20 „	Ceyloni narancs zöld	1 fnt. 2 „ 40 „
Fromage de Brie	1 font	— 96 „	„ sárga	„ 2 „ 80 „
Ementhaler	„	— 80 „	Görzi gyümölcs	„ 1 „ 20 „
Groi	„	— 48 „	Birsalma sajt	„ 1 „ 20 „
Braunschweigi kolbász	1 ft	1 „ 60 „	Török puliszka	„ 1 „ 40 „
Sonka	„	1 „ 20 „	Karlsbadi ostya mogyoróval	
Nyelv	„	1 „ 20 „	1 darab	— 3 „
Mortadella di Bologna	„	1 „ 40 „	„ vanilliával	„ — 6 „
Szarvasgomba kolbász	„	1 „ 20 „	„ csokol déval,	„ — 6 „
Francia gyümölcs elegy	„	2 „ 80 „	Osztriga (Austern) e hó 12. fogva	
33—*			kapható	

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi úton gyógyít a nehézkór valódi orvosa Dr. Killisch O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse Nr. 45. Eddigél 100 nál több nyavalyatoróst gyógyított meg. (9) 2/0 110—156